

Арыгінальнасць мыслення і нестандартнасць дзеянняў

Вывучышы псіхалага-педагагічную літаратуру, наш выхавальнік Вольга Міхайлаўна Лягеза правяла дыягностыку дзяцей і прыйшла да высновы, што дашкольнікі могуць правільна рэагаваць на сітуацыі, якія раней былі ім добра знаёмы. А пры незнаёмых (нестандартных) сітуацыях дзеці не маглі даць пэўны адказ, знайсці прычыну тых ці іншых супярэчлівых з'яў, не маглі эксперыментавалі, сінтэзаваць атрыманыя веды. Іх пазнавальныя здольнасці і камунікатыўныя навыкі былі развіты слаба. Гэта абумоўлена тым, што дзеці прывыклі ісці па загадзя заданым шляху, вынікам якога было падаўленне цікавасці і зніжэнне актыўнасці дзіцяці.

Пры арганізацыі праектнай дзейнасці Вольга Міхайлаўна пачала выкарыстоўваць прынцып інтэграцыі, накіраваны на развіццё асобы дзіцяці, яго пазнавальных і творчых здольнасцей. Серыю заняткаў яна аб'ядноўвала асноўнай праблемай. Напрыклад, знаёмства з хатнімі жывёламі праходзіла на занятках па адукацыйнай галіне "Дзіця і прырода". Дзеці вызначалі ролю хатніх жывёл у жыцці чалавека, суперажывалі героям. На занятках па адукацыйнай галіне "Мастацтва" яны знаёміліся з вобразамі хатніх жывёл у творах пісьменнікаў. Дзеці ахвотна і з захапленнем удзельнічалі ў вырашэнні праблемных сітуацый ("Следапыты", "Наш сябар Снегавік"), доўга ўспаміналі і дзяліліся ўражаннямі не толькі адно з адным, але і з усімі

Развіццю пазнавальнай актыўнасці дзяцей дашкольнага ўзросту ў апошні час удзяляецца вялікая ўвага па шэрагу прычын. Па-першае, дзіця як мага раней павінна атрымаць пазітыўны сацыяльны вопыт рэалізацыі ўласных задум. Па-другое, узрастаючая дынаміка эканамічных і сацыяльных адносін патрабуе пошуку новых

навакольнымі, у тым ліку з бацькамі. З дзецьмі старшай групы быў праведзены даследчы праект "Вада вакол нас". Гэты праект спрыяў эфектыўнаму навучанню

асобы дзіцяці шляхам удасканалення навыкаў даследчых паводзін і развіцця даследчых здольнасцей. У выніку эксперыментальнай дзейнасці дзеці навучыліся фармуляваць праблему, якую неабходна вырашыць, навучыліся прапаноўваць магчымыя варыянты яе вырашэння, правяралі гэтыя магчымыя рашэнні зыходзячы з даных, рабіць высновы ў адпаведнасці з вынікамі праверкі і прымяняць іх да новых даных, рабіць абагульненні.

Праект Вольга Міхайлаўна рэалізавала ў тры этапы.

У час падрыхтоўчага этапу былі падабраны

тэмы гутарак, звязаныя з гісторыяй вады, яе карысцю для чалавека, ілюстрацыі для разглядання, абсталяваныя для даследаў і назіранняў. Распрацаваны заняткі па тэме праекта з выкарыстаннем развіццёвых гульні, арганізаваны гульні дзяцей са снегам і вадой, знаёмства бацькоў з мэтамі і задачамі праекта.

дзяцей беражлівым адносінам да вады як да прыроднага рэсурсу, навучыў элементарным правілам прыродакарыстання. Назіраючы за кроплямі расы, дажджу, бліскучым снегам, слухаючы звон вясновага капяжу, дзеці навучыліся бачыць прыгажосць прыроды. Рэалізацыя праекта дапамагла дзецям пазнаёміцца з уласцівасцямі вады, рознымі прыроднымі з'явамі, ваднымі жывёламі і раслінамі, неабходнасцю аховы не толькі іх саміх, але і асяроддзя іх пражывання.

У праекце "Вада вакол нас" прадстаўлена работа па эксперыментальнай дзейнасці дзяцей старэйшага дашкольнага ўзросту. Адлюстраваны эфектыўныя падыходы да комплекснага вырашэння пытанняў па развіцці інтэлектуальна-творчага патэнцыялу

нестандартных дзеянняў у самых розных абставінах. Нестандартнасць дзеянняў грунтуецца на арыгінальнасці мыслення. Патрэба, ідэя гарманічнай разнастайнасці таксама прадугледжвае ўменне праяўляць ініцыятыву. Перадумовы для сістэмных пераўтварэнняў вучэбнага і выхаваўчага працэсу стварае праектная дзейнасць.

Дзеці развучвалі прыказкі і прымаўкі аб вадзе, праводзілі доследы з ёй, разглядалі ілюстрацыі, мадэлявалі водную прастору, канструявалі караблікі з паперы ў тэхніцы арыгамі, ляпілі ў тэхніцы пластылінаграфіі "Залатая рыбка". Акрамя таго, арганізаваліся сюжэтна-ролевыя, рухавыя гульні, выстава сумеснай творчасці бацькоў і дзяцей.

Пасля праведзенай работы (трэці этап — абагульняльны) дзеці даведаліся, што без вады не можа быць жыцця на Зямлі, што ў прыродзе ўсё ўзаемазвязана. У дашкольнікаў пашырыліся ўяўленні аб тым, што вада — гэта вельмі каштоўны прадукт, яна патрэбна ўсім жывым істотам, раслінам, жывёлам, чалавеку. Дзеці даведаліся пра кругаварот вады ў прыродзе, аб тым, якой бывае вада, самастойна праводзілі лабараторныя доследы з вадой, вызначаючы яе якасці ў уласцівасці.

Дзеці навучыліся эканомна выкарыстоўваць ваду, зразумелі неабходнасць беражлівых адносін да яе як да прыроднага рэсурсу, атрымалі веды па прыродаахоўнай дзейнасці на вадзе.

Вольга Міхайлаўна Лягеза адзначае, што метады праектаў актуальны і эфектыўны. Ён дае магчымасць эксперыментавалі, сінтэзаваць атрыманыя веды, развіваць творчыя здольнасці і камунікацыйныя навыкі, пазнавальныя інтарэсы, што прадугледжвае фарміраванне арыгінальнай задумкі, уменне фіксаваць яе з дапамогай даступнай сістэмы сродкаў. Ужо ў дашкольным узросце дзіця набывае навык публічнага выказвання сваіх думак.

У выніку дзеці навучыліся вызначаць прычынна-выніковыя сувязі, рабіць высновы, абагульненні, пераносіць веды ў новую сітуацыю, выкарыстоўваць меркі, мадэлі, схемы. Гэта садзейнічала пашырэнню кругагляду, развіццю назіральнасці. У працэсе праектнай дзейнасці ўзбагаціўся слоўнік дзяцей за кошт паняццяў, якія абазначаюць уласцівасці аб'ектаў і з'яў. Дашкольнікі пачалі ставіцца больш уважліва адно да аднаго, кіруючыся не столькі ўласнымі матывамі, колькі ўсталяванымі нормамі.

На другім этапе (асноўным) з дзецьмі былі праведзены гутаркі: "Беражыце ваду", "Як чалавек выкарыстоўвае ваду", "Для чаго патрэбен снег?", "Адкуль узяўся снег?" і тэматычныя заняткі.